

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έλληνικαί και διεθνείς οικονομικαί εξελίξεις κατά τὸ 1954

Τὸ 1954 ὑπῆρξεν ἔτος προόδου διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν. Τὸ ἀκαθάριστον πραγματικὸν ἔθνικον προϊόν ἠδὲξήθη ἔναντι τοῦ 1953 κατὰ 3—4 οιο, ὡς προκύπτει ἀπὸ προσωρινὰ στοιχεῖα. Παρὰ τὰς ἐπιτευχθείσας περαιτέρω βελτιώσεις εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ ἐξ αὐτῆς κοινωνικὸν προϊόν ἦτο ἡλαττωμένον ἐξ αἰτίας μειωμένης ἐσοδείας δημοτικῶν καὶ ἐλαίου, τὴν ὁποίαν ἀντεστάθμισον εἰς σημαντικὸν μέτρον οὐσιώδεις αὐξήσεις εἰς τὴν παραγωγὴν ἰδίως βάμβακος, ὀρύζης καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἀντιθέτως, τὸ ἐκ τῆς ἐν γένει μεταποιήσεως κοινωνικὸν προϊόν ὑπῆρξε μεγαλύτερον, προϊόντων. Ἀντιθέτως, τὸ ἐκ τῆς ἐν γένει μεταποιήσεως κοινωνικὸν προϊόν ὑπῆρξε μεγαλύτερον, ἰδίως συνεπεία αὐξήσεως τοῦ προϊόντος ἐκ τῆς βιομηχανίας. Ἡ ἀκαθάριστος βιομηχανικὴ παραγωγή ἐμφανίζει μεταξὺ 1953 καὶ 1954 οὐσιώδη ἄνοδον, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ὀφείλεται κυρίως εἰς σημαντικὴν αὐξησιν τῆς παραγωγικότητος.

Ὁ ὄγκος συνολικῶς χρησιμοποιηθέντων ἀγαθῶν ἦτο κατὰ 4,5 οιο περίπου μεγαλύτερος τὸ 1954 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1953. Ἡ αὐξησις αὕτη κατέστη δυνατὴ κυρίως συνεπεία αὐξήσεως τοῦ ἔθνικου προϊόντος, ἀλλὰ καὶ τῶν διαθεσίμων ἀγαθῶν ἐξ εἰσαγωγῶν. Ἡ αὐξησις τῆς χρησιμοποιήσεως ἀγαθῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς αὐξησιν τῶν τῆς καταναλώσεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ παγίου κεφαλαίου, ὅσον καὶ τῶν ἐξαγωγῶν. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἐκτιμήσεις, ἠδὲξήθησαν οὐσιωδῶς τὸ 1954, κατὰ ποσοστὸν περίπου 11 οιο, ἐνῶ τὰ ἀποθέματα κατὰ πολὺ ὀλιγότερον, συνεπεία τῆς ἀναλώσεως τῶν ὑψηλῶν ἀποθεμάτων, ἰδίως οἴτου καὶ ἐλαίου, ἐκ τῶν ἐσοδοῦν τοῦ 1953. Αἱ ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν κατὰ τὸ 1954 τὴν μεγαλύτεραν ποσοστιαίαν αὐξησιν, ἀνελλοῦσαι εἰς 30 οιο περίπου, τὴν δὲ μικροτέραν ἢ συνολικὴν κατανάλωσιν, ἡ ὁποία ὅμως εἰς ἀπόλυτον μέγεθος ἀπερρόφησε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν προσθέντων διαθεσίμων ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ 1954 ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία διετέλεσεν εἰς ἔντασιν προσπάθειας, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε περαιτέρω αὐξησιν εἰς τὸν παραγωγικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς χώρας, ἰδίως εἰς τὰς ἐξαγωγὰς.

Ἡ νομισματικὴ κατάσταση

Ἐπάρχουν ἐνθαρρυντικαὶ ἔνδειξεις περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς νομισματικῆς καταστάσεως ἀλλ' ἀπαιτεῖται πάντοτε ἀγρυπνος παρακολούθησις τῆς πρὸς ἀποσόβησιν ἐνδεχομένων διαταρακτικῶν ἐπιδράσεων. Κατὰ τὸ δωδεκάμηνον τοῦ 1954 ἡ ποσοστιαία αὐξησις τῶν ἐν γένει ἰδιωτικῶν καταθέσεων, καὶ ἰδίως τῶν καταθέσεων ταμιευτηρίου, ἦτο οὐσιωδῶς μεγαλύτερα τῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι αἱ σημεριναὶ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις κατὰ μικρὸν μέρος μόνον δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶν ὡς ἀποταμιευτικαί, ὁ ταχύτερος ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἐναντι τῆς αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων ἀποτελεῖ ἔνδειξιν τῆς βαθμιαίας ἀποκαθιστάμενης ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἔθνικὸν νόμισμα καὶ τῆς αὐξανομένης ροπῆς τοῦ πληθυσμοῦ ὅπως διατηρῆ τὰ διαθέσιμά του εἰς δραχμάς. Παρατηρεῖται ἐπίσης ὅτι ἡ σχέση τοῦ ἀκαθάριστου ἔθνικου προϊόντος εἰς τρεχοῦσας τιμὰς πρὸς τὸ σύνολον τῶν διαθεσίμων χρηματικῶν μέσων, δηλαδὴ ἡ ἰσοποιητικὴ ταχύτης κυκλοφορίας, ἐσημείωσε σαφῆ μείωσιν μεταξὺ τοῦ 1953 καὶ 1954. Ἀνάλογον ἔνδειξιν ἀποτελεῖ ἡ μείωσις τῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν προσαγομένων εἰς συμψηφισμὸν ἐπιταγῶν πρὸς τὰς καταθέσεις ὅπως, ὑποδηλοῦσα αὐξουσαν ροπήν πρὸς ρευστότητα εἰς δραχμάς. Ἡ τεχνικὴ μεταβολὴ εἰς τὴν νομισματικὴν μονάδα, διὰ τῆς καταργήσεως τῶν «χιλιδῶν», γενικότερον μὲν διευκόλυνε τὰς συναλλαγὰς, ἐνῶ συγχρόνως ἐξηφάνισε μίαν ὑπόμνησιν παλαιῶν πληθωρικῶν καταστάσεων.

Οἱ τιμάρηθμοι ἐσημείωσαν ἐντὸς τοῦ 1954 σχετικῶς περιορισμένην καὶ βραδείαν ἄνοδον. Ὁ τιμάρηθμος χονδρῆς πωλήσεως ἠδὲξήθη περίπου κατὰ 6 οιο, ἐνῶ ὁ τιμάρηθμος τοῦ κόστους ζωῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ 7—8 οιο, ὁ δὲ τιμάρηθμος τῆς λιανικῆς πωλήσεως ἐσημείωσεν ἄνοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ 3 οιο. Αἱ κινήσεις αὗται ὀφείλονται εἰς ποικίλα ἐπιδράσεις. Κατὰ τοὺς πρώτους ἰδίως μῆνας τοῦ 1954 ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν καὶ ἡ ἐν γένει ὀκλοκλήρωσις τῶν συνεπειῶν τῆς ὀπτιμίσσεως προεκάλεσε περαιτέρω μώσους εἰς τὰς τιμὰς καὶ εἰς τοῦτο πιθανῶς ὀφείλεται ἡ μὴ ἐκδηλωσὶς τῶν συνήθων ἐποχικῶν μειώσεων κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1954. Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1954 καὶ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1955 ἐσημείωσεν αὐξησιν τῶν τιμάρηθμων τῶν πρώτων ὀλῶν καὶ ἡμικατεργασμένων προϊόντων, ἀντανανκῶσα κατὰ μὲγα μέρος παλαιότερας καὶ προσφάτως ἐνταθείας διεθνείας ὕψωτικῆς κινήσεως βασικῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν καὶ ναύλων. Χαρακτηριστικὸν τῆς διαδοχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεδηλώθησαν αἱ διάφοροι ὕψωτικαὶ ἐπιδράσεις εἰς τοὺς τιμάρηθμους εἶναι ὅτι, ἐνῶ ἀπὸ τῆς ὕπτιμώσεως μέχρι τέλους τοῦ 1953 ὁ εἰδικὸς τιμάρηθμος χονδρῆς πωλήσεως εἰσαγομένων εἰδῶν ἐνεφάνισεν ἐντονωτέραν καὶ ταχύτεραν ὕψωτικὴν τάσιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν γενικὸν τιμάρηθμον, μετὰ ταῦτα αἱ τάσεις τῶν δύο τούτων τιμάρηθμων περίπου συμβαδίζουσιν. Ὅπως ἐντὸς τοῦ 1954, ἡ ἄνοδος τῶν τιμάρηθμων ἐκδηλῶνεν κυρίως τὴν αὐξησιν γενικῶς τῶν χρηματικῶν ἐξόδων παραγωγῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τιμῶν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα κατὰ τὸ 1954 προεκάλεσεν αὐξησιν τῆς ἐν γένει ζητήσεως καὶ προσδοκίας περαιτέρω αὐξήσεως.

Τοιοῦτο κλίμα ἐνισχύει τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς ὑψώσεις ἢ ἐμμονὴν εἰς ὑψητέρας τιμὰς, ἰδίως ὅταν ὀφίστανται ὀλιγοπωλικά καταστάσεις. Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διατήρησις ὑψηλῆς ψυχολογίας ἐν γένει καὶ εἰς τοὺς καταναλωτὰς δὲν ὑποβοηθεῖ τὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν.

Κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον 1954 ἐσημειώθη οὐσιώδης μείωσις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας κατὰ 231 ἑκατομ. δραχμῶν, τὴν ὅποιαν κατέστησε δυνατὴν ἡ πάλσις κρατικῶν ἀποθεμῶν, ἰδίως αἰτού, ἐκ τῆς μείζονος συγκεντρώσεως κατὰ τὸ προηγηθέν δεύτερον ἐξάμηνον 1953. Κατὰ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον 1954 ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία, περιλαμβανομένων καὶ τῶν κερμάτων, παρουσίασεν αὐξησιν κατὰ 706 ἑκατομ. ἰδίως ἐκ τῆς πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, τῆς συγκεντρώσεως τοῦ αἰτού, τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἀνασυγκρότησιν καὶ τοῦ ἀποκτομένου συναλλάγματος. Οὕτω, διὰ τὸ πλήρες ἔτος ἡ καθαρὰ αὐξησις τῆς κυκλοφορίας ἀνήλθεν εἰς 475 ἑκατομ. δραχμῶν.

Δοθέντος ὅτι ἡ αὐξησις τῆς κυκλοφορίας ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον, οἱ λόγοι οἱ ἀναφερθέντες ὡς προκαλέσαντες τὴν διεύρυσιν τῆς κυκλοφορίας κατὰ τὸ ἐξάμηνον αὐτοῦ ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν πλήρη περίοδον τοῦ ἔτους, καθ' ὃ μέτρον βεβαίως δὲν ἐξυυετέθησαν ἀπὸ ἀντιρρόπους κινήσεις κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον.

Αἱ κῆρια ἐπιμένον ἀρθητικαὶ ἐπιδράσεις τῆς κυκλοφορίας, αἱ διέπουσαι τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς δι' ὀλόκληρον τὸ ἔτος προήλθον ἐκ τῆς πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, ἐκ τῶν ὑπεργορῶν συναλλάγματος καὶ τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἰδίαι δι' ἀνασυγκρότησιν, αἵτινες ὅμως καλύπτονται περίπου ἐκ τῶν δημιουργουμένων δραχμῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας, ἡ ὁποία οὕτω καὶ κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος ἀπέτελεσε, διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ σχετικοῦ συναλλάγματος, παράγοντα ἀπορροφήσεως δραχμῶν. Εἰς μείωσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας συνετέλεσεν ἐπίσης ἡ αὐξησις τῶν παρὰ τῆ Τραπεζῆ τῆς Ἑλλάδος καταθέσεων, ἰδίως δὲ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Πιστωτικαὶ ἐξελίξεις

Οὐσιώδεις χαρακτηριστικῶν τῶν πιστωτικῶν ἐξελίξεων ἐντός τοῦ 1954 ὑπῆρξεν ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐξαρτήσεως τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, ἥτις διηκολυκώθη ἐκ τῆς σημαντικῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων. Παρὰλλήλως πρὸς τὰς μεταβολὰς αὐτάς, ἐπεβλήθη συστηματικώτερος ἔλεγχος, τόσοσ ἐπὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν καταθέσεων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτῶν χορηγήσεων μεταφ ἑμπορικῶν Τραπεζῶν.

Τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν καταθέσεων ὑδῆρθη ἐντός τοῦ 1954 κατὰ δραχμὰς 916.7 ἑκατομ., ἥτοι κατὰ 48 οιο. καὶ ἐξ αὐτῶν αἱ καταθέσεις Ταμειοῦ κατὰ δρχ. 158.6 ἑκατομ., ἥτοι κατὰ 98 οιο. Ἡ ἐξέλιξις αὐτῆ ἐπέτρεψε σημαντικὴν διεύρυσιν τῆς χρηματοδοτήσεως ἐξ ἰδίων διαθεσίμων τῶν Τραπεζῶν.

Παρὰλλήλως κατὰ τὸ 1954 ἰσχυσαν ἠλαττωμένα τραπεζικὰ ἐπιτόκια. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1954 τὰ ἐπιτόκια τῶν χορηγιῶν ἠλαττώθησαν ἀπὸ 12 οιο εἰς 10 οιο, τὰ ποσοτὰ δὲ τῶν προμηθειῶν ἀπὸ 4 οιο εἰς 2 οιο. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1959 ἐπραγματοποιήθη περαιτέρω μείωσις τῶν ἐπιτοκίων εἰς 9 οιο, τῶν δὲ προμηθειῶν εἰς 1 οιο. Τὸ καθορισθὲν ἐπιτόκιον κατὰ τὴν τελευταίαν μείωσιν καθιερώθη δι' ἀπάσας τὰς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς χορηγήσεις, καταργηθείσης τῆς διακρίσεως δι' ὀρισμένης κατηγορίας. Καίτοι αἱ μείωσεις αὐταὶ ἀφοροῦν μόνον εἰς τὸν τραπεζικὸν δανεισμόν, ἡ σχετικῶς εὐρυτέρα χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ἐκ τῶν Τραπεζῶν εἰς ἠλαττωμένα ἐπιτόκια καὶ ἡ γενικώτερα αὐξησις τῶν δυνατοτήτων αὐτοχρηματοδοτήσεως προεκάλεσαν τάσεις πρὸς χαλάρωσιν τῆς ἀγορᾶς, αἱ ὁποιαὶ τελευταίως ἀνεκόπησαν ἐκ λόγων ἐποχικῶν καὶ συμπωματικῶν. Ὑπάρχουν ἐν δεξιέσις ὅτι τὰ ἐξωτραπεζικὰ ἐπιτόκια δι' ἀπολύτως ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις ἐσημείωσαν βραδείαν κάμψιν, ἂν καὶ τελευταίως παρετηρήθη ἐκ νέου ἀνοδος ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξ ἄνω λόγων. Ἡ ἐκθλιωσις σαφέστερον πτώσεων εἰς τὰ ἐπιτόκια τοῦ ἐξωτραπεζικοῦ δανεισμοῦ θὰ εἶναι δυνατὴ μετὰ πάροδον ἐπαρκοῦς χρονικοῦ διαστήματος σταθερότητος καὶ μάλωτοτος καὶ μετὰ τὴν πραγματοποιήσιν προόδου εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀγορᾶς χρήματος καὶ κεφαλαίου.

Ἡ συνολικὴ τραπεζικὴ χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ὑδῆρθη κατὰ 35 οιο περίπου. Ἡ χρηματοδότησις τῆς γεωργίας ὑδῆρθη ἐντός 12μήνου κατὰ πλεόν τῶν 800 ἑκατ. δραχμῶν, ἥτοι περὶ τὰ 30 οιο. Παρ' ὅλον ὅτι τὸ πραγματικὸν γεωργικὸν εἰσόδημα κατὰ τὸ 1954 ἐσημείωσε μικρὰν μείωσιν συνεπεῖα τῶν ἠλαττωμένων ἐσοδεῶν δημοτικῶν, ἡ ὑψημὴ πιστοδότησις τῆς γεωργίας ὑπεργερούθη κατὰ κύριον λόγον ἐξ αἰτίας τῆς μεγαλύτερας χρησιμοποιοήσεως γεωργικῶν ἐφοδίων εἰς ὑψητέρας τιμὰς καὶ τῆς σκοπιμότητος περαιτέρω πιστωτικῆς ἐνισχύσεως ὀρισμένων καλλιεργειῶν, αἱ ὁποιαὶ ἐσημείωσαν σημαντικὴν ἀνάπτυξιν μεταπολεμικῶς.

Ἡ χρηματοδότησις ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας συνολικῶς ὑδῆρθη κατὰ περίπου 36 οιο. Καὶ ἂν ἀκόμη ἀφαιρεθοῦν αἱ ἐκτάκτου φύσεως χρηματοδοτήσεις τῶν «ἐπιπροσπέντων παραγγελιῶν» πρὸς τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν, τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως κυμαίνεται πέριξ τοῦ 30 οιο. Ἄλλὰ πέραν τῆς ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ συστήματος πιστοδοτήσεως, δέον νὰ ληφθῇ ὅπ' ὄψιν ἡ μεγάλῃ διεύρυσιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πιστωτικῶν εὐκολιῶν, ὅποτε προκύπτει σημαντικὴ ποσοτικὴ αὐξησις τῆς συνολικῆς πιστοδοτήσεως. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἰδίου ἔτους 1954 ἡ αὐξησις εἰς τρεχούσας τιμὰς ἐθνικοῦ προϊόντος, ἐξαιρέσει τοῦ ἐκ τῆς γεωργίας προκύπτοντος δὲν ὑπερέβη τὰ 16 οιο, δηλαδὴ ποσοστὸν σημαντικῶς κατώτερον τῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἐπομένως, καὶ ἂν ληφθοῦν ὅπ' ὄψιν αἱ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ὑψώσεως εἰς τὰς ἐγχώριους τιμὰς, καθὼς καὶ αἱ πρόσφατοι αὐξήσεις εἰς διεθνείας τιμὰς, συνάγεται ὅτι ἡ συνολικὴ χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ὑπῆρξεν ἐπαρκῆς διὰ νὰ κατα-

στήση δυνατή την αύξηση της παραγωγής και την διακίνηση του ηδημένου προϊόντος αυτής. Ούτω, εξαιρείει της συνεχιζόμενης ανωμαλίας εκ της μη ρευστοποιήσεως των εν καθυστερήσει πιστώσεων του παρελθόντος, και ανεξαρτήτως δυσχερειών αι όποια ενδοχόμενος προέκυψαν από ώρισμένα μεταβολάς εις τον ρυθμόν αύξησεως της τραπεζικής χρηματοδοτήσεως, μόνον εάν δέν έγένητο καλή χρήςις των νέων πιστώσεων, ή άν έλαβον χάραν ύπερμετροί έπεκτάσεις έργασιών, είναι δυνατόν νά έδημιουργήθησαν έμπλοκαί εις τον πιστωτικόν μας μηχανισμόν. 'Υάρχρου ενδείξεις ύτι δι' ώρισμένα είδη δημιουργούνται εις την βιομηχανίαν ή τό έμπόριον ύπερβάλλοντα άποτελέσματα, τά όποια πιέζουν τάς έπιχειρήσεις και την αγοράν. Αι τοιαύται καταστάσεις δέν είναι ύγιείς, ούτε διά τό σύνολον της οικονομίας, ούτε διά τάς επί μέρους έπιχειρήσεις. Δέν δύναται δέ νά αναζητηθή ή θεραπεία των εις περαιτέρω πιστοδοτην, ή όποια θά άνέβαλλε μόνον, αντί νά θεραπεύση, και θά έπέτεινε ίσως τελικώς την άνωμαλίαν. Τοιαυτα ύπερβάλλοντα άποθέματα δέν νά διατεθούν και αι έπιχειρήσεις πρέπει, όπου βεβαίως τοϋτο είναι δυνατόν, νά αναζητήσουν διεξόδους και εις τό έξωτερικόν. 'Εν πάση δέ περιπτώσει, ή άδοχή μείωσεων εις τάς τιμάς θά είναι εις πολλάς περιπτώσεις άναπόφευκτος και έπιβεβλημένη διά νά διευκολύνη και έπιταχύνη την εκπόησιν των ύπερκανονικών άποθεμάτων και την όμαλην συνέχισιν του ρυθμού της παραγωγής.

'Επί της συνολικής χρηματοδοτήσεως της οικονομίας τό ποσοστόν συμμετοχής των Τραπεζών έξ ίδιων αυτών πόρων ηζήθη εντός της τελευταίας τετραετίας από 30 οιο τό 1951 εις 42,7 οιο τό 1952, μεταξύ δέ του 1953 και 1954 από 36,5 οιο εις 42,7 οιο. 'Εάν εκ της συνολικής χρηματοδοτήσεως εξαίρεθούν αι χορηγήσεις των Τραπεζών 'Αγροτικής και Κτηματικής, ή αύξεις της έξ ίδιων διαθέσιμων πιστοδοτήσεως παρουσιάζει ακόμη ταχύτερον ρυθμόν. Τό ποσοστόν από 59 οιο κατά τό τέλος του 1953 ηζήθη εις 67 οιο περίπου κατά τό τέλος του 1954.

Αι άνωτέρω εξελίξεις επέτρεψαν και επέβαλαν ώρισμένας μεταβολάς εις την χρησιμοποίησιν των καταθέσεων των Δημοσίων 'Οργανισμών. Αι καταθέσεις αυταί, παρ' όλον ότι είναι ανά πάσαν στιγμήν αναλήψιμοι, προλαμβάνουσι ως εκ της φύσεώς των, προσημακόν χαρακτηρισμόν. 'Επί πλέον είναι διαθέσιμα όργανισμών ύπηρετούντων δημοσίους σκοπούς. 'Επομένως, ή περιφρούρησις της ασφαλούς και δημογυγικής τοποθετήσεως των άποτελεί ειδικήν μορφήν της γενικώτερας άποστολής και άρμοδιότητος του 'Εκδοτικού 'Ιδρύματος. 'Υπό τό πνεύμα αυτό αι καταθέσεις Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου έτέθησαν από του 1951 ύπό τον Έλεγχον της Νομοματικής 'Επιτροπής και της Τραπεζής της 'Ελλάδος, άποτελούσαι ουσιασθή διαθέσιμα διά την άσκησιν της πιστωτικής πολιτικής.

'Εφ' όσον ή αύξησις των ιδιωτικών διαθεσίμων παρέχει μείζονα εύχέρειαν εις τάς έμπορικάς Τραπεζάς, ήτο εύλογον νά επιδιωχθή ή ύπαγωγή των τοποθετήσεων εκ κεφαλαίων των Δημοσίων 'Οργανισμών εις συστηματικώτερον Έλεγχον. Αύτός ήτο ό σκοπός των αποφάσεων της Νομοματικής 'Επιτροπής, αι όποιαί προέβλεψαν ότι τό ήμισυ της εκάστοτε μηνιαίας αύξησεως των ιδιωτικών καταθέσεων των Τραπεζών έδει νά φέρεται εις πίστωση ειδικού λογαριασμού παρ' εκάστη Τραπεζή μέχρι συμπληρώσεως ποσού ίσου πρός τάς παρ' ατή καταθέσεις Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Οι ειδικοί αυτοί λογαριασμοί ένεφάνιζαν την 31.12.1954 ύπόλοιπον 318 εκατομμυρίων δραχμών. 'Εκ των λογαριασμών αυτών έπιτρέπεται μόνον ή χρηματοδοτήσις έργασιών γενικώτερας οικονομικής σημασίας διά την χάραν, τάς όποιας αι Τράπεζαι εύρίσκουσι όλιγώτερον έπικερδέις και δεικνύουσι ήλαττωμένον ενδιαφέρον νά εξυπηρετήσουν εκ των ίδιων αυτών διαθεσίμων. Παράδειγμα τιαύτης ρυθμίσεως είναι ή προσφάτως γενομένη διά την χρηματοδοτήσιν του καπνεμπορίου. 'Η προσπάθεια πρέπει νά συμπληρωθή διά νά υπαγάγωμεν σόν τώ χρόνω τό σύνολον των άποταμιεύσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ύπό συστηματικήν παρακολούθησιν και νά τάς κατευθύνωμεν πρός τον άληθή προορισμόν.

'Αλλ' εκτός από την νέαν ατήν ρύθμισιν των τραπεζικών χορηγήσεων εκ κεφαλαίων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου επιβάλλεται νά ληθούσι άπαντα τά άναγκαία μέτρα διά την πληρεστέραν των συγκέντρωσιν. Εις τοϋτο άπέβλεψε τό Ν.Δ. 2999 του παρελθόντος Σεπτεμβρίου, άποτέλεσμα του όποίου ύπήρξεν ή ταχεία αύξησις των καταθέσεων αυτών εντός του τελευταίου εξαμήνου.

Τό 'Ισοζύγιον των έξωτερικών πληρωμών

Τά άποτελέσματα της συναλλαγματικής άναπροσαρμογής του 'Απριλίου 1953 εξεδηλώθησαν εύρύτερα εις τό 'Ισοζύγιον έξωτερικών πληρωμών του 1954. Τό σύνολον των εκ τρεχουσών συναλλαγών εισπράξεων ηζήθη κατά 42 εκάτ. δολάρια έναντι του 1952 και κατά 95 εκατομ. δολλ. έναντι του 1952, δηλαδή κατά πλέον του 15οιο εντός του τελευταίου έτους και κατά σχεδόν 50 οιο εντός των τελευταίων δύο έτών. Αι περισσότεραι εκ των αύξησεων άποτελουσι μονιωτέρας έπιτεύγματα, επί των όποιων δυνατόν νά ύπολογίζωμεν, ύπό την άυτονόητον προϋπόθεσιν ότι θά ύπάρχουν συνθηκαιοικονομικής και νομοματικής σταθερότητος εις την χάραν και ύψηλά επίπεδα οικονομικής δραστηριότητος εις τό έξωτερικόν. 'Η άνακτηθείσα θέσις των καπνών μας εις τάς αγοράς τό έξωτερικόν, ή νέα αύξησις εξαγωγών βάμβακος και ή επανάληψις εξαγωγών έλαιου, άποτελουσι εύόλιαν άποτέλεματα. 'Αλλά πρέπει νά τονισθί ότι αι μέχρι σήμεραν εξαγαγαί βιομηχανικών προϊόντων, εξαίρεσις βεβαίως των πολεμικών ειδών δι' ύπερποντίους παραγγελλίας, καίτοι ένθαρρυντικά και εις ώρισμένας περιπτώσεις αξιόλογοι είναι άνεπαρκείς. Είναι ουσιαδεις νά κατανοήσωμεν ότι, έπειδή είμεθα μικρά χώρα μέ περιορισμένην αγοράν, ή προώθησις των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων άποτελεί άνάγκην διά την βιομηχανικήν μας ανάπτυξιν. Παρ' όλας δέ τάς δυσχερείας είναι βέβαιοι ότι διαθέτομεν ώρισμένα πλεονεκτήματα έναντι άλλων χωρών.

'Ιδιαίτερος αξιοσημείωτος ύπήρξεν ή αύξησις των εισπράξεων εκ του τουρισμού κατά 164 οιο

μεταξύ του 1952 και 1954. 'Αλλ' αὐ δυνάτοητες εἰς τὸν τουρισμὸν εἶναι ἀκόμη μεγάλα, δύνανται δὲ σχετικῶς ταχέως νὰ ἀειοποιηθοῦν διὸ καὶ ἐπιβάλλονται προσταθεῖαι πρὸς τὴν κατεῦθυνσιν αὐτήν.

Αἱ πληρωμαὶ δι' εἰσαγωγὰς ἐμφανίζονται κατὰ τὸ 1954 ὀηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1953, διὰ τρεῖς κυρίως λόγους. Πρῶτον, κατὰ τὸ 1953 εἰσῆχθησαν σημαντικαὶ ποσότητες ἀγαθῶν διὰ τὰ ὅποια αἱ πληρωμαὶ εἶχαν διενεργηθῆ εἰς τὸ παρελθόν. Δεύτερον, κατὰ τὴν ἐπίκειραν τοῦ 1953 ἐπιε-
 τράπησαν εἰς εὐρείαν κλίμακα εἰσαγωγὰς ἔναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων καὶ ἐπὶ προθεσμιακῶ διακα-
 νονιμακῶ. Οὕτω, δι' οὐσιώδεις τμήμα τῶν εἰσαγωγῶν τοῦ 1953 αἱ πληρωμαὶ ἐγένοντο ἔντος τοῦ 1954. Τρίτον, κατὰ τὸ 1954 ἐξεδηλώθη ἔντοναότερα ζήτησις δι' εἰσαγωγὰς ἀπ' ἐνὸς λόγφ ἀξήσεως τοῦ συνά-
 λου τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, ἀπ' ἑτέρου δὲ συνεπεῖα μεταβολῆς τῆς συνθέσεως τοῦ κοινωνι-
 κοῦ προϊόντος λόγω τῆς ἠδημένης βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία εἶναι περισσότερον τῆς γεωρ-
 γικῆς ἐξηρητημένη ἀπὸ εἰσαγόμενα εἶδη. 'Επὶ πλεόν, ἡ μειωμένη ἐσοδεία ἔναντι τοῦ 1953. 'Εὰν ληφθοῦν ὅπ-
 ὁψιν τὰ ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι εἶδει νὰ ἀναμένεται ἀξήσις τῶν πληρωμῶν μεταξὺ τοῦ 1953 καὶ
 1954. Αὕτη ὅμως ὀπερῆθη σημαντικῶς τὴν ἀξήσιν τῶν τρεχουσῶν συναλλαγματικῶν μας εἰσπρά-
 ξων καὶ προεκάλεσεν οὐσιώδη διεκρυσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν πληρωμῶν, τὸ
 ὅποσον ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1954 εἰς 59,5 ἑκατ. δολλάρια. Λαμβανομένης ὅπ' ὀψιν τῆς περικοπῆς τῆς
 'Αμερικανικῆς Βοηθείας, τὸ ἔλλειμμα τοῦτο θὰ εἶχεν ὀδηγήσει εἰς σοβαρὰν μείωσιν τῶν συναλλα-
 ματικῶν μας διαθεσίμων ἐὰν δὲν ὀηρησαν τὰ σημαντικὰ ὀπόλοιπα τῆς 'Αμερικανικῆς Βοηθείας ἐκ
 παρελθόντων ἐτῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐκαλόφησε τὸ ἔλλειμμα. Ἀλλὰ τὰ ὀπόλοιπα αὐτά, ὡς καὶ αἱ ἐπα-
 νορθώσεις, βαίνουν πρὸς ἐξάντλησιν καὶ ἐπομένως εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ δυνάμεθα νὰ ὀπολογίζωμεν
 ἐπ' αὐτῶν. Δέον ὅμως νὰ ἀναμένωμεν οὐσιώδη 'Αμερικανικὴν Βοήθειαν καὶ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη
 πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσαναλόγων πρὸς τὰς δυνάμεις μας στρατιωτικῶν δαπανῶν διὰ τὴν κά-
 λυψιν τῶν ὀποίων εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσωσι οἱ ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν πόροι τοῦ Προππολογισμοῦ.
 Οὕτω μᾶς παρέχονται τὰ μέσα πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, τὸ ὅποιον
 ὅμως θὰ πρέπει νὰ εὐρίσκειται εἰς κάποιαν ἀναλογίαν μὲ τὸ ὕψος τῆς 'Αμερικανικῆς Βοηθείας καὶ
 τυχόν ἄλλων ἐκτάκτων πόρων.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὀχι μόνον ἀφέθησαν ἀπολύτως ἐλευθεραὶ αἱ εἰσαγω-
 γαὶ, ἀλλὰ ἐμμέσως ἐγένετο ἐνθάρρυνσις τῶν διὰ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς
 ἀνεπαρκούς προσαρμογῆς τοῦ δασμολογίου εἰς τὰς μεταπολεμικὰς συνθηκὰς. 'Ἡ περιφρου-
 ρησις καὶ διατήρησις τῆς ἐλευθερίας τῶν εἰσαγωγῶν προπυθετεῖ μέτρα πιστωτικά, δασμο-
 λογικὰ καὶ φορολογικὰ, τὰ ὅποια δὲν ἀποτελοῦν ποσοτικούς περιορισμούς, ἀλλ' ἐμμέσως
 συντελοῦν εἰς τὴν λελογισμένην περιστολὴν τῶν πολυτελεῶν ἢ περιττῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἀφή-
 νουν ἐλευθερὰν τὴν ροὴν τῶν εἰσαγωγῶν εἰδῶν. 'Ο συστηματικὸς ἔλεγχος τῶν ἐπιπέδων,
 καὶ κατευθύνσεων συλλογικῆς ἐνεργου ζήτησεως ὅπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἀποτελεῖ μέρος τῆς
 πολιτικῆς τῶν ποσοτικῶν ἐλευθερῶν εἰσαγωγῶν. 'Ας μὴ λησμονώμεν ὅτι χωρὶ ἀσυγκρίτως
 ἰσχυρότεροι ὀκονομικῶς ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα, εἰς τὰς ὁποίας ἰσχύει ἐλευθερία εἰσαγωγῶν
 βάσιζονται ἀκριβῶς εἰς παρόμοια μέτρα διὰ τὸν ἔπηρεασμὸν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τὸν ἔλεγ-
 χον τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῶν.

Εἰς τὸ πλαίσιον αὐτὸ ἡ νέα ρύθμισις τῆς διαδικασίας τῶν εἰσαγωγῶν διὰ τῶν κυ-
 βερνητικῶν μέτρων τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἐπεβάλλετο διὰ δύο κυρίως σοβαροῦς λό-
 γους: Πρῶτον, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῆ μία πληρεστέρα καὶ συστηματικότερα παρακολούθη-
 σις τοῦ ὄγκου καὶ τῆς τάσεως τῶν εἰσαγωγῶν, καὶ εἰς τοῦτο ἀποβλέπει ἰδίως ἡ γενικὴ
 ὀποχρέωσις καταθέσεως ποσοτοῦ τῆς ἀξίας τῶν ἐγκρίσεων εἰσαγωγῶν. Δεύτερον, ἦτο ἐπι-
 βληθένον νὰ ματαιώσωμεν τὴν ὀανδήποτε χρησιμοποίησιν τῶν περιορισμῶν πιστωτικῶν
 μας μέσων διὰ τὴν χρηματοδοτήσιν τῶν παραγγελιῶν ἢ τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δμκινήσεως
 μὴ ἀπαραιτήτων εἰσαγωγῶν. 'Ο δεῦτερος οὗτος λόγος ἔχει σημασίαν ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων.
 Δὲν εἶναι δυνατόν δι' εἶδη μὴ'βασικῆς σημασίας νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἄνευ ὀρίων ἀνάληψις ὀπο-
 χρεώσεων ἔναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀκόμη δὲ ὀλιγώτερον ἡ ἐκ τοῦ τραπεζικοῦ μὸς συστημα-
 τος πιστοδοτήσις καὶ ἐνθάρρυνσις τῶν εἰσαγωγῶν αὐτῶν. 'Αλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς συναλα-
 γματικῆς πλευρῆς τοῦ θέματος, αἱ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ πιστωτικαὶ διευκολύνσεις ἐπιβάλλουν,
 ἰδίως σήμερον ὅτε ὁ ἀνταγωνισμὸς διὰ πολλὰ ἀγαθὰ λαμβάνει τὴν μορφήν τῆς παροχῆς
 πιστωτικῶν εὐκολιῶν, τὴν ἐξαράνισιν καταστάσεων αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν διὰ τὰ εἰσαγ-
 ὀμενα προνομιακὰ συνθηκὰς ἀνταγωνισμοῦ ἔναντι τῶν ἐγγχωρίων. Γὰ τελευταία κυβερνητικὰ
 μέτρα, ἐπομένως, χωρὶς νὰ θίγουν τὴν ἐλευθερίαν τῶν εἰσαγωγῶν, περιορίζουν τὴν χρησιμο-
 ποίησιν πιστωτικῶν εὐκολιῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἱ ὁποῖαι ὀπερῆθησαν
 εἰσαγωγὰς ὀλιγώτερον ἀπαραιτήτων εἰδῶν.

Αἱ ἀνωτέρω σκέψεις θίγουν τὸ οὐσιώδες θέμα τῆς προστασίας τῆς ἐγγχωρίου βιο-
 μηχανικῆς ἰδίως παραγωγῆς ἔναντι τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνταγωνισμοῦ. 'Ἡ κατάργησις

των ποσοτικών περιορισμών δὲν ἀνέστειλε τὴν ταχείαν οὐξῆσιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἀλλ' ἐνίσχυσε τὸν ἀνταγωνισμόν, ὁ ὁποῖος ὠδήγησεν εἰς ὀργανωτικὰ βελτιώσεις καὶ ἐκσυγχρονισμόν ἐπιχειρήσεων καὶ οὕτω εἰς αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος. Ἄλλ' εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι κατὰ τὸ παρὸν στάδιον ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς οικονομίας ἐπιβάλλεται κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει γενικωτέρων οικονομικῶν κριτηρίων ἡ προστασία ἀπὸ ἀλλοδαπῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι λειτουργοῦν ἐντὸς εὐνοικωτέρου τεχνικοοικονομικοῦ καὶ πιστωτικοῦ περιβάλλοντος. Αἱ ὠφέλεια ἐκ τοῦ ἀπεριορίστος ἐλευθέρου ἐμπορίου παραμένουν ἀνευ περιεχομένου, ὅταν αἱ ἀσθενεῖς χώραι, αἱ ὁποῖαι ἀναμένεται ὅτι δῆθεν θὰ ἀπολαύσουν τὰς ὠφελείας αὐτάς, συνεπεῖ τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας εἰσαγωγῶν, καταδικάζονται εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα παραγωγῆς, εἰσοδήματος καὶ ἀπασχολήσεως. Ταῦτα ἀποτελοῦν τὴν βασικὴν θεμελίωσιν τοῦ αἰτήματος καὶ τῆς πολιτικῆς πρὸς διεθνή ἀναγνώρισιν εἰδικῆς προστατευτικῆς μεταχειρίσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν μέχρις οὗτου αὕτη ἀνδρωθῆ καὶ καταστῆ περίπου αὐτοδύναμος. Ἡ δὲ ὑγίης προστασία τῶν νέων καὶ ὑπὸ ἀνάπτυξιν βιομηχανιῶν εἶναι οἱ δασμοὶ καὶ ὄχι οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοί. Ἄλλ' ἐνῶ αἱ διαπιστώσεις αὐταὶ εἶναι βασικαί, ἐπιβάλλεται ἐπίσης νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας σοβαροὺς κινδύνους καὶ ἀνασχετικὰς ἐπιδράσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ προσέλθουν ἀπὸ ὑπερπροστασίαν ἢ κακῶς διαρρυθμιζόμενον δασμολόγιον. Ὅταν ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ δασμοῦ παραμένουν ἀσυγχρόνιστοι καὶ κακῶς ὀργανωμένοι, ὄχι μόνον ὁ σκοπὸς τῆς προστασίας δὲν πραγματοποιεῖται, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀναστέλλεται ἡ γενικωτέρα πρόοδος.

Χρησιμοποίησις Ἀμερικανικῆς Βοηθείας καὶ κινήσις κεφαλαίων

Κατὰ τὸ 1954 ἡ διαφορὰ μεταξὺ συνόλου τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς καὶ τρεχοῦσας ἀδήλους πληρωμὰς καὶ συνόλου τρεχουσῶν συναλλαγματικῶν μας εἰσπράξεων ἀνῆλθον εἰς 59,5 ἑκατομμύρια δολάρια. Ἐναντι τοῦ ἐλλείμματος αὐτοῦ ἐπραγματοποιήθη χρησιμοποίησις Ἀμερικανικῆς Βοηθείας 51 ἑκατομ. δολ. καὶ εἰσέρρευσαν 7,2 ἑκατομ. δολλαρίων ἐξ ἐπανορθώσεων, 5 ἑκατομ. δολλαρίων ἀπὸ συνεισφοράς δι' ἔργα ὑποδομῆς NATO καὶ 13 ἑκατομ. δολλαρίων ἀπὸ καθαρῶν εἰσροῶν κεφαλαίων, εἰς τὴν ὁποῖαν περιλαμβάνονται καὶ αἱ πάσης φύσεως πιστώσεις ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ. Τὰ κενδύλια ταῦτα ἐκάλυψαν τὸ ἀνωτέρω ἔλλειμμα τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν πέραν αὐτοῦ ἐπέτρεψαν τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων χρεωλυσιῶν ἐκ μεταπολεμικῶν δανειῶν καὶ τῆς ἑλληνικῆς εἰσφορᾶς εἰς ἔργα ὑποδομῆς, καὶ τὴν αὔξησιν τῶν συναλλαγματικῶν μας διαθεσίμων κατὰ 6,5 ἑκατομ. δολλ.

Ἡ τελευταία αὕτη αὔξησις ἐμφανίζεται διὰ τὸ 1954 σημαντικῶς μικροτέρα τῆς πραγματοποιηθείσης αὔξεσεως τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων κατὰ τὸ 1953 ἐκ 47,5 ἑκατομ. δολλαρίων. Ἡ ἐξήγησις συνίσταται ἐν μέρει εἰς τὴν διὰ πρώτην φορὰν ἐφαρμογὴν ἐντὸς τοῦ 1954 τῆς μεθόδου χρησιμοποίησεως τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας διὰ τῶν «συνολικῶν ἐξουσιοδοτήσεων πληρωμῶν». Δι' αὐτῶν, εἰσαγωγαὶ ὀρισμένων εἰδῶν, εἴτε ἐκ τοῦ Δυτικοῦ Ἡμισφαιρίου, εἴτε ἐκ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐκαλύπτοντο ἐκ τῶν ὑστέρων εἰς ἐλεύθερα δολάρια ἐκ τῆς βοήθειας. Κατὰ κύριον λόγον, ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς, δηλαδὴ διὰ τῆς μεταφορᾶς δολλαρίων τῆς βοήθειας ἐναντι εἰσαγωγῶν γενομένων κατὰ τὸ 1954, τὰ συναλλαγματικά μας διαθέσιμα ἠυξήθησαν ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τοῦ 1955 κατὰ 7,9 ἑκατομ. δολάρια. Οὕτω, κατὰ τὸ τέλος Μαρτίου 1955, τὰ συναλλαγματικά διαθέσιμα ἀνῆλθον εἰς 154 ἑκατομ. δολάρια, ἐκ τῶν ὁποίων 124 ἑκατομ. εἶναι ὑπὸ μορφὴν δολλαρίων καὶ χρυσοῦ. Τὸ ἐπίπεδον τοῦτο ἀντιπροσωπεύει ποσοστὸν ἐπὶ τῶν συνολικῶν πραγματοποιημένων εἰσαγωγῶν κατέτερον τῶν ἀντιστοιχῶν ποσοτῶν χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Τὸ ἔτος 1954 ὑπῆρξε καὶ τὸ πρῶτον ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποιήθησαν αἱ πρῶται εἰσροαὶ κεφαλαίων δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 2687 τοῦ 1953 «Περὶ προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων». Τὰ εἰσρεύσαντα ποσά, ἐξαιρέσει τῶν εἰς ἑλληνικὰ νηολόγια ἐγγραφέντων πλοίων, ἀντιπροσωπεύουν κυρίως βραχυπρόθεσμοις τοποθετήσεις διὰ κεφάλαια κινήσεως καὶ πολὺ ὀλιγώτερον μονιματέρας ἐπενδύσεις εἰς νέα ἔργα ἢ ἐπεκτάσεις. Ἡ συντελουμένη ἐξυγίανσις τῶν οικονομικῶν μας καὶ ἡ παροχὴ τῶν ἐξασφαλίσεων τοῦ Ν. Δ. 2687 ἀποτελοῦν τὰς βασικὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν προσέλκυσιν ἀλλοδαπῶν κεφαλαίων. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κλίμα ἀσφαλείας, σταθερότητος καὶ οἰκονομικῆς ὑγείας εἰς τὰς δανειζομένας

χώρας, επιβάλλεται να διαμορφωθούν αι κατάλληλοι προϋποθέσεις και εις τὰς δανειστικής χώρας διά τὴν προώθησιν παραγωγικῶν καὶ πράγματι δημιουργικῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων πρὸς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχάς. Ἡ διαμόρφωσις τῶν συνθηκῶν αὐτῶν συντελεῖται, ἀλλὰ μὲ βραδὺν ρυθμὸν. Ἐν τῷ μεταξύ, πλὴν τῶν πιστώσεων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξαγωγῶν ἀπὸ τὰς βιομηχανικὰς χώρας, αἱ κύριαι πηγαὶ κεφαλαίων διὰ μικροπροθέτους ἐπενδύσεις ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἡ Διεθνὴς Τράπεζα καὶ ἀνάλογοι τραπεζικοὶ ὀργανισμοί, διὰ τῶν ὁποίων κρατικά καὶ ἰδιωτικά κεφάλαια κατευθύνονται πρὸς τὰς ἀσθενετέρας πρὸς ἀνάπτυξιν χώρας. Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἰσοζύγιον πληρωμῶν διεμορφώθησαν τὸ 1954 ὑπὸ συνθήκας διεθνῶν οἰκονομικῶν αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ἀπὸ δύο σημαντικὰς ἐξελίξεις. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ δύναμις ἀναρρώσεως τῆς ἀμερικανικῆς οἰκονομίας ἀπὸ τὴν κάμψιν ἢ ὅποια ἐξεδηλώθη κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 1953 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1954. Ἡ δεύτερα εἶναι ἡ συνέχισις τῆς προόδου τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν πρὸς ὑψηλότερα ἐπίπεδα παραγωγῆς, ἀπασχολήσεως καὶ καταναλώσεως, ὑπὸ συνθήκας πλέον ἐλευθέρων συναλλακτικῶν καὶ συναλλαγτικῶν σχέσεων. Ἡ ὑπερνίκησις τῶν διαταρακτικῶν ἐπιδράσεων εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ μάλιστα μὲ σύγχρονον πραγματοποιήσασιν περαιτέρω προόδου εἰς τὴν Εὐρώπην, ὑπὸ ἡλαττωμένην κρατικὴν ἐπέμβασιν, ἀποτελεῖ σημαντικὸν ἐπιτεύγμα. Ἐνισχύει τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν οἰκονομικὴν εὐστάθειαν τῶν δυτικῶν χωρῶν καὶ εἰς τὴν δυνατότητα προωθήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐντὸς ἐλευθέρων δημοκρατικῶν πλαισίων καὶ μὲ χρησιμοποίησιν κατ' ἀρχὴν ἐμμέσων καὶ γενικῆς ἐφυσμογῆς κρατικῶν καὶ νομισματικῶν ἐπεμβάσεων.

Ἀποτελεῖ περίου κοινὴν συνείδησιν μεταξύ τῶν ὑπευθύνων καὶ ἐμπειρογνομόνων ὅτι ἡ καθιέρωσις τῆς μετατρεψιμότητος θὰ εἶναι βῆμα προόδου. Εἶναι ἐν τούτοις ἐξ ἴσου βέβαιον ὅτι ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἐπιβεβλημένων ἐγγυήσεων καὶ ἄνευ τῆς συνειδητῆς ἀποδοχῆς τῶν μέτρων ἐκείνων καὶ κατευθύνσεων πολιτικῆς αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξασφαλίσουν μόνιμος τὴν δυνατότητα ἐλευθέρως μετατροπῆς τῶν εὐρωπαϊκῶν νομιμάτων εἰς δολλάρια, οἱ κίνδυνοι ἀποτυχίας θὰ ἦσαν μεγάλοι καὶ θὰ ἠδύναντο νὰ ὀδηγήσουν εἰς ἀπώλειαν καὶ τοῦ ἤδη κατακτηθέντος ἐδαφους. Ἡ ἀποκατάστασις αὐτομάτου μετατρεψιμότητος μὲ δλον τὸν μηχανισμόν τῶν διορθωτικῶν συνεπειῶν, ὅπως ἴσχυσε κατὰ τὴν περίοδον τοῦ χρυσοῦ κανόνος, βεβαίως ἀποκλείεται. Ἀλλὰ ἡ καθιέρωσις μιᾶς ὀργανωμένης μετατρεψιμότητος ὑπὸ προϋποθέσεις ὑψηλῶν ἐπιπέδων ἀπασχολήσεως εἰς τὰς βιομηχανικὰς χώρας καὶ προγραμματικῶν ταχείας ἀναπτύξεως εἰς τὰς ὀλιγώτερον οἰκονομικῶς ἐξελιγμένας χώρας ἀποτελεῖ δυνατότητα ἀνταποκρινομένην εἰς τὰς συνθήκας καὶ προσδοκίας τῆς ἐποχῆς μας.

Οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις καὶ δημόσια οἰκονομικά

Ἡ βελτίωσις τῶν ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν κατὰ τὸ 1954 ἀναφέρεται ἰδίως εἰς τὴν συντελεσθεῖσαν πρόοδον πρὸς ἐξασφάλισιν μιᾶς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἰσορροπίας, ἀπηλλαγμένης ἀμέσων κινδύνων, ἐνῶ παραλλήλως συνεχίσθησαν αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Καθ' ὃν χρόνον ὅμως πραγματοποιοῦνται τὰ ἀνωτέρω, τὸ μακρὰς διαρκείας ἑλληνικὸν οἰκονομικὸν πρόβλημα καθίσταται ἐμφανεστερον καὶ ἡ ἀντιμετώπισις του ἐπιτακτικωτέρα. Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπέκτασις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ παραγωγικοῦ μας ἐξοπλισμοῦ ἐπέτρεψαν σημαντικὴν αὔξησιν τῆς ἀποδόσεως τῶν ἐργαζομένων. Ἀποτέλεσμα τῶν μεταβολῶν αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ οὐσιώδης αὔξησις τῆς παραγωγῆς μὲ ἀσήμαντον ἄνοδον τῆς ἀπασχολήσεως, καθ' ὃν χρόνον τὸ ἤδη σημαντικὸν πλεόνασμα τῶν ἀνέργων καὶ ὑποαπασχολουμένων διογκοῦται ἀπὸ τὴν ἐτησίαν αὔξησιν τοῦ προσφερομένου πρὸς ἐργασίαν πληθυσμοῦ. Αἱ τάσεις αὐταὶ θὰ ἐκδηλωθοῦν ἀκόμη ἐντονώτερα καθ' ὃ μέτρον ἐνισχύομεν τὰς προσπάθειας διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν πάσης φύσεως παρουσιατικῶν ἀπασχολήσεων, ἢ ὅποια ἐν τούτοις ἐπιβάλλεται, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐπιτύχωμεν τελικῶς πραγματικὴν μείωσιν εἰς τὰς ἐπιβαρύνσεις καὶ τὸ κόστος παραγωγῆς.

Αἱ ἀνωτέρω τάσεις πραγματικῆς ἐξυγιάνσεως, αἱ ὁποῖαι ἀποκαλύπτουν τὸ βαρύνον κοινωνικὸν πρόβλημα τῆς χώρας, δὲν δύνανται καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐξασθενήσουν. Ἡ ἀνάσχεσις αὐτῶν θὰ ἐσημειωεν ἐπιβράδυνσιν τῆς οἰκονομικῆς μας προόδου. Ἐπιβάλλεται ὁμως νὰ ἀναγνωρισθοῦν αἱ ποικίλαι κοινωνικαί, ἰδίως συνέπειαι τῶν ἐξελίξεων αὐτῶν καὶ νὰ

οργανωθῆ με σύστημα καὶ πληρότητα ἢ ἄμεσος καὶ ὑγιὲς ἀντιμετώπισίς των.

Ἡ ἄπωτέρα καὶ ριζικὴ λύσις τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας, πρὸς τὴν ὁποίαν δεόν νὰ συγκλίνουν πᾶσαι αἱ προσπάθειαι. Ἐχει τονισθῆ ἔπανευλιμμένως καὶ ἔχει καταστῆ κοινὴ συνείδησις ὅτι αἱ ἐπιδιώξεις οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως δεόν νὰ ἀπευθυνθοῦν παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν μεγάλων βασικῶν ἔργων ἀφ' ἑτέρου δὲ μικρῶν ἀγροτικῶν καὶ ἰδίως ἀρδευτικῶν ἔργων ταχέων ἀποτελεσμάτων εἰς αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς τροφίμων καὶ πρώτων ὑλῶν. Ἡ σκοπιμότης τῶν τελευταίων τούτων, εἰς περιπτώσεις οἰκονομιῶν ὡς ἡ ἑλληνικὴ, ἔχει διεθνῶς ἀναγνωρισθῆ.

Ἡ ὑγιὲς χρηματοδότησις τοῦ προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας προϋποθέτει τὴν διαμόρφωσιν ἐπαρκῶν πλεονασμάτων πρὸς κάλυψιν σημαντικῶν μέρους ἰδίως τῶν εἰς ἐγγόριον νόμισμα δαπανῶν. Ὁ κρατικὸς προϋπολογισμὸς βαρύνεται μὲ ἀμυντικὰς δαπάνας, αἱ ὅποια, παρὰ τὴν οὐσιώδη συνεισφορὰν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὑπερμέτρως ὑψηλαί, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τῆς χώρας. Ἀφ' ἑτέρου, ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις εἶναι ὑψηλὴ, ὑπολογιζομένη εἰς τὸ ἐν τέταρτον τοῦ καθαροῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἶν περιληφθοῦν αἱ πάσης φύσεως ὑπὲρ τρίτων εἰσφοραί. Πέραν δὲ τούτων, εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ὁ σημερινὸς προϋπολογισμὸς ἀφήνει ἀνικανοποίητους οὐσιώδεις καὶ ἐπιτακτικὰς κρατικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας. Αἱ ἀνάγκαι αὗται δὲν ἐπιτρέπουν τὴν χρησιμοποίησιν αὐξήσεων, αἱ ὁποῖοι θὰ καθίσταντο δυνατόν εἰς τὰ δημόσια ἔσοδα, πρὸς κάλυψιν ἀμυντικῶν δαπανῶν μεγαλυτέρων ἀπὸ τὰς σήμερον καλυπτομένας ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν. Αἱ διαπιστώσεις αὗται ὀδηγοῦν εἰς τὰ ἑξῆς συμπεράσματα: Πρῶτον, ὅτι ἡ διατήρησις ἀμυντικῶν δαπανῶν εἰς ἐπίπεδα τῆς τάξεως τῶν σημερινῶν εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναποφεύκτως συνδεδεμένη μετὰ τὴν χορηγήσιν ἐπαρκῶς βοήθειας ἐκ μέρους τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Δεύτερον, ὅτι ἡ ἀξιόλογος καὶ ἐπιτυχὴ κυβερνητικὴ προσπάθεια τῶν τελευταίων ἐτῶν πρὸς αὐξήσιν τῶν ἐκ φορολογίας ἐσόδων πρέπει νὰ συνεχισθῆ ἀμειώτως. Εἶναι βέβαιον ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, αἱ ὑψηλοτέρου ἰδίως εἰσοδήματος κατηγορίαι τοῦ πληθυσμοῦ ἀπῆλυσαν σημαντικὸν τμῆμα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος. Ἡ συστηματικὴ σύλληψις τῶν μεγαλυτέρων αὐτῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ τὴν ἄμεσον φορολογίαν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ὑψημῆν εἰσπράξιν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑψημῆς ἀποδόσεως τῶν ἐμμέσων φόρων λόγω τῆς γενικῶς ὑψηλοτέρας οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν πλέον αἰσιόδοξον προοπτικὴν διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀπόδοσιν τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν, δὲν φαίνεται πιθανὸν αἱ αὐξήσεις τῶν δημοσίων εἰσπράξεων νὰ δύναται νὰ καλύψουν οὐσιώδεις τμῆμα ἀνικανοποιητῶν πιεστικῶν ἀναγκῶν.

Ἐκτὸς τῶν πλεονασμάτων τοῦ ὑπὸ στενὴν ἔννοιαν προϋπολογισμοῦ τρεχουσῶν δαπανῶν ἄλλαι πηγαὶ δυνάμειν νὰ χρηματοδοτήσουν τὰς δημοσίας ἐπενδύσεις εἶναι ἔσοδα καὶ πλεονάσματα ἐκ παλαιῶν ἐπενδύσεων καὶ ἐκ δημοσίων ὀργανισμῶν, ἑσωτερικῶς δανεισμοῦ καὶ ἐξωτερικῆς βοήθειας ἢ μακροπρόθεσμος ἐξωτερικὸς δανεισμός.

Ἡ πλήρης κινητοποίησις τῶν ἐσόδων ἐξ ἐπενδύσεων τοῦ παρελθόντος ἀποτελεῖ σημαντικὴν δυνατότητα. Συνδέεται κυρίως μετὰ τρεῖς προσπάθειαι, αἱ ὁποῖαι ἤδη ἔτυχον τῆς κυβερνητικῆς προσοχῆς καὶ ἐπιδιώξεως. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ συστηματικὴ εἰσπράξις τῶν ὀφειλομένων ἐκ τῶν παλαιῶν δανείων ἀνασυγκροτήσεως μέσῳ τῆς Κ. Ε. Δ. Ἡ προσπάθεια αὕτη ἤρχισεν ἤδη νὰ ἀποδίδῃ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα διὰ τοῦ νέου Ὄργανισμοῦ Χρηματοδοτήσεως Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως. Ἡ δευτέρα εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἀξιοποίησις τῶν ἐκτελουμένων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων. Ἡ τρίτη εἶναι ἡ οἰκονομικὴ καὶ λογιστικὴ ἀδιοργάνωσις τῶν δημοσίων ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν δύναται νὰ εἶναι σημαντικὰ, καίτοι ἡ ὀλοκλήρωσις των ἀπαιτεῖ σύστημα καὶ ἐπιμονὴν καὶ θὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην βραδεῖα.

Ὁ δημόσιος δανεισμός ἀποτελεῖ ἑτέραν πηγὴν πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἐστράφη τὸ Κράτος. Ἄλλ' ἡ ἀναβίωσις τῆς δημοσίας πίστεως εἶναι ἀνάγκη νὰ οργανωθῆ μετὰ σύστημα καὶ ἐπὶ μονωτέρων βάσεων, καὶ τοῦτο διὰ δύο κυρίως λόγους: Πρῶτον, διότι ὁ κρατικὸς δανεισμός ἀποτελεῖ οὐσιώδη πηγὴν κεφαλαίων διὰ τὰς δημοσίας ἐπενδύσεις, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς. Δεύτερον, διότι οὗτος εἶναι

σημαντικὸν μέσον πρὸς ἀναβίωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν ἀγορῶν χρήματος καὶ κεφαλαίων. Ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας τὸ προσφορώτερον μέσον θὰ ἦδύνατο ἴσως νὰ ἀποτελέσῃ ἡ ἐκδοσις βραχυπροθέσμων ἐντόκων γραμματίων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ. Ἀλλὰ καὶ τοιαῦται προσπάθειαι δὲν δύνανται νὰ ἀποδώσουν πέραν ὀρισμένου ὁρίου, διότι τὰ περιθώρια τῆς συνολικῆς διαθεσίμου ἀποταμιεύσεως εἶναι περιορισμένα καὶ ἐνδείκνυται νὰ διοχετεύεται αὕτη καὶ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις.

Τὸ σύνολον, ἐπομένως, τῶν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν πηγῶν διαθεσίμων, κατ' ἀνάγκην, δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ καλύπτῃ τὸ ἐπίπεδον ἐνὸς προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ προωθηθοῦν ταχέως τὰ κύρια ἔργα τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ χώρα ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ἐκτάκτων ἐξωτερικῶν πόρων, διὰ νὰ στηρίξῃ τὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων διὰ τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

Αἱ ἐκ τῶν σεισμῶν καταστροφαι τῶν Ἰονίων Νήσων, τῆς Πελοποννήσου, τῆς Θεσσαλίας καὶ ἡ τελευταία μεγάλη συμφορὰ τοῦ Βόλου ἔρριψαν εἰς νέαν φάσιν δυστυχίας ὁλόκληρα τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐπέρριψαν νέα βάρη ἐπὶ τῶν ἤδη βεβαρῶμενων οικονομικῶν μας. Ἡ συντότης τῶν καταστροφῶν αὐτῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἡ ἔκτασις τῶν οικονομικῶν των συνεπειῶν ἐπιβάλλουν τὴν κατὰ σύστημα πλέον οικονομικὴν των ἀντιμετώπισιν. Ἡ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη ἐπιβάλλει ὅπως πλήγματα αὐτοῦ τοῦ μεγέθους ἀντιμετωπιζῶνται ἀμέσως μὲ ἐκτάκτους εἰσφορὰς ἀπὸ τὸ σύνολον καὶ ἐν ἀναλογία βεβαίως πρὸς τὴν οικονομικὴν ἰκανότητα καὶ ἀντοχὴν ἐκάστου. Τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον διὰ λόγους δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶσων τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως δόσον καὶ τῆς οικονομικῆς σταθερότητος. Δὲν πρέπει τὰ βάρη ἀπὸ τὰ πλήγματα αὐτὰ νὰ θίγουν τὸ πρόγραμμα ἐπενδύσεων, οὔτε τὴν γενικὴν οικονομικὴν ἰσορροπίαν, διότι ἐπ' αὐτῶν στηρίζεται ἡ οικονομικὴ μας ζωὴ καὶ αἱ ἐλπίδες διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ πραγματοποιήσις ἀληθοῦς οικονομικῆς προόδου μὲ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα διὰ τὸ σύνολον εἶναι ἀδύνατος, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ οικονομικὴ σταθερότης.

Οικονομικὴ σταθερότης δὲν σημαίνει ἀκαμψίαν τῆς οικονομίας, σημαίνει εὐστάθειαν ἐξασφαλιζομένην δι' ἐπιτυχῆς ἐλέγχου τῶν πληθωρικῶν ἐπιδράσεων ἀπὸ ἐσωτερικὰς πιέσεις.

Ἡ διατήρησις τῆς οικονομικῆς σταθερότητος ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν ἀποτελεῖ πρωταρχικὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἰδρύματος, ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις τῆς δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν δρᾶσιν αὐτὴν πολιτικὴν τῆς Τραπεζῆς. Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ στενὴ συνεργασία τοῦ Κράτους μετὰ τῆς Τραπεζῆς καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ συνόλου τῶν κοινωνικῶν ὁμάδων καὶ παραγωγικῶν τάξεων, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἰσορροπία εἰς τὴν δαπάνην κατὰ τομεῖς τῆς οικονομίας καὶ ἡ καλύτερα δυνατὴ χρησιμοποίησις τῶν ἐθνικῶν πόρων. Διότι ἡ περιφρούρησις τῆς οικονομικῆς καὶ νομισματικῆς σταθερότητος προϋποθέτει διατήρησιν ἰσορροπίας μεταξὺ τοῦ συνόλου τῶν διαθεσίμων ἀγαθῶν ἐκ τῆς ἐγγυρίου παραγωγῆς καὶ τῶν εἰσγαγῶν ἀφ' ἐνός, καὶ τῶν δαπανῶν καταναλώσεως τῶν ἰδιωτῶν καὶ τοῦ Δημοσίου, τῶν δαπανῶν ἐπενδύσεων καὶ τῶν ἐξαγωγῶν ἀφ' ἑτέρου. Οἰαδήποτε αἰθέσις δαπανῶν δέον νὰ ἀντισταθμίζεται εἴτε ἀπὸ αἰθέσιν τῶν διαθεσίμων ἀγαθῶν, εἴτε ἀπὸ ἀντίστοιχον λελογισμένην μείωσιν δαπάνης πρὸς ἄλλην κατευθύνσιν. Διὰ νὰ πληροῦνται αὐτοὶ οἱ ὅροι, ἡ διαμόρφωσις τῶν δημοσίων οικονομικῶν ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην ἔννοιαν καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ Κράτους ὡς πρὸς τὰς τιμὰς ὀρισμένων βασικῶν εἰδῶν καὶ ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς ἔχει ἀποφασιστικὴν σημασίαν. Τὴν οικονομικὴν σταθερότητα ἐπηρεάζει ὁ μεταξὺ τῶν κοινωνικῶν ὁμάδων ἀνταγωνισμὸς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὑψηλοτέρου χρηματικοῦ ἐισοδήματος. Ὅταν ὁ ἀνταγωνισμὸς αὐτὸς φέρῃ εἰς γενικὴν αἰθέσιν τῶν χρηματικῶν ἐισοδημάτων καὶ τῆς ζητήσεως δὲν δύνανται πλέον νὰ συγκρατηθοῦν αἱ ὑψώσεις τῶν τιμῶν. Καὶ ἐνῶ οὐδεμία ὁμάς, ἐξαιρέσει τῶν κερδοσκοπῶν, ἐπιτυγχάνει πραγματικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου διαβιώσεώς της, τὸ ἐθνικὸν σύνολον ζημιούται ἐκ τῆς μειώσεως τῆς ἀξίας τῶν εἰς ἐθνικὸν νόμισμα διαθεσίμων του καὶ ἐκ τῆς γενικῆς διαταράξεως τῆς ἐμπιστοσύνης.

Τὸ οὐσιαστικὸν καὶ γενικώτερον περιεχόμενον τῆς οικονομικῆς καὶ νομισματικῆς σταθερότητος δὲν προϋποθέτει ἀκαμψίαν εἰς τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρητῆι τὸ ὕψος τῆς κυκλοφορίας τῶν χρηματικῶν μέσων ὁ μόνος δείκτης καὶ κριτῆς τῆς οικονομικῆς μας σταθερότητος. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δύνανται νὰ ἀγνοηθοῦν αἱ συνέπειαι αὐξήσεων εἰς τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν πέραν ὀρισμένων ὁρίων

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν συνεπειῶν αὐτῶν δὲν ὑπάρχουν ἄκαμπτα κριτήρια. Αὐξήσεις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ὑπὸ ὀρισμέναις προϋποθέσεις ἢ πρὸς ὀρισμέναις κατευθύνσεις δύναται νὰ ἔχουν σταθεροποιητικὰς ἐπιδράσεις, ἐνῶ ἀντιθέτως, πολὺ μικρότεραι αὐξήσεις ὑπὸ ἄλλας συνθήκας ἢ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις δύναται νὰ ἔχουν δυσμενῆ ἀποτελέσματα.

Κριτήρια πιστωτικῆς πολιτικῆς καὶ ἔλεγχος

Ἐνδοικὸν ἐξέλιξιν εἰς τὴν πιστωτικὴν μας κατάστασιν ἀποτελεῖ ἢ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος αὐξήσις τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων. Δυνάμεθα νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν σὺν τῷ χρόνῳ συγκέντρωσιν ἐπαρκῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιώσεων εἰς τὰς Τραπεζάς, ὅποτε θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνεύρωσις τῆς ἰδίων αὐτῶν διαθεσίμων χρηματοδοτήσις τῶν ὑγιῶν τραπεζικῶν ἐργασιῶν. Ἔως τότε, ἐφόσον ἐξακολουθεῖ καὶ πιεθεῖ ἡ ζήτησις πιστωτικῶν μέσων, οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοὶ εἶναι ἀναπόφευκτοί, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὰ ἐξασφαλιζέσθαι ἢ εὐρύτερα δυνατὴ χρησιμοποίησις τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων καὶ ἰδίως δι' ἐργασίας γενικωτέρας οἰκονομικῆς σημασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὰ ἐπιτυγχάνεσθαι ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ κινητοποιήσις τῶν ἰδίων ἐπιχειρηματικῶν κεφαλαίων.

Αἱ περιπτώσεις αὗται θὰ εὐνοοῦνται πιστωτικῶς ἔναντι ἄλλων τοιούτων, αἱ ὅποια ἀμέσως ἢ ἐμμέσως θὰ ἐνίσχουν καταναλωτικὰς δαπάνας, ἰδίως πολυτελοῦς φύσεως, ἢ θὰ ὑπερβῶσιν τὴν αὐξησὶν εἰσαγωγῶν μὴ ἀπαραίτητων εἰδῶν. Εἰδικῶς θὰ δοθῇ πᾶσα ἐνίσχυσις εἰς τὴν ἐν γένει ἐξαγωγικὴν δραστηριότητα, ὅχι δὲ μόνον διὰ τὰ ἀγροτικά, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ βιομηχανικά προϊόντα, ἢ προώθησις τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ὁσίων πρὸς τὴν ἀποτελέσθαι μίαν ἐκ τῶν κυριωτέρων ἐπιδιώξεων μας. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν αὐτῶν θὰ ἱκανοποιοῦντο ἐπαρκῶς αἱ εὐλογοὶ ἀνάγκαι χρηματοδοτήσεως, ἀποφενγομένης βεβαίως τῆς πολλαπλῆς ἢ ὑπερμέτρου πιστοδοτήσεως ὀρισμένων περιπτώσεων εἰς βάρος ἄλλων. Τὰ συνολικὰ ἐπίπεδα τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως ἀπὸ ὅλας τὰς διαθεσίμους πηγὰς θὰ παρακολουθοῦνται μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ θὰ διατηροῦνται εἰς ὕψος τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἀνεῖτον πραγματοποιήσιν τῶν τάσεων αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ὀμαλῆς ἐμπορικῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος.

Ἄλλ' εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐξασφαλισθῇ καὶ συστηματικὴ παρακολούθησις καὶ εὐρυθμὸς διαμόρφωσις τῶν ἐποχικῶν μεταβολῶν τῆς συνολικῆς καὶ κατὰ κλάδους χρηματοδοτήσεως ἐν ἀντιστοιχίᾳ πρὸς τὰς ἐποχικὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας. Ἡ ἀρρυθμία τῆς πιστοδοτήσεως πρέπει νὰ ἀποφεύγεται, διότι ἐνίοτε διαταράσσει σοβαρῶς τὴν ὀλην παραγωγικὴν διαδικασίαν. Τὰ ἀνωτέρω δύναται νὰ ἐπιτευχθῶν μὲ τὸν ἔγκαιρον πιστωτικὸν προγραμματισμὸν καὶ ἰδίως διὰ τῆς αὐξομειώσεως τῶν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεωτικῶν καταθέσεων τῶν Τραπεζῶν.

Μετὰ τὴν προϊούσαν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας εἶναι ἀπαραίτητον νὰ παρακολουθοῦνται καὶ τὰ συμπτώματα κυμάνσεως τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς δραστηριότητος. Εἰς ὀρισμέναις περιόδους αὐξήσεις τῆς παραγωγῆς συναντοῦν ἐνίοτε δυσχερείας διαθέσεως τῶν προϊόντων τῶν. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ αὐξήσις τῆς πιστοδοτήσεως διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὑπερκανονικῶν ἀποθεμάτων δὲν θεραπεύει, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐπιτείνει τὰς δυσχερείας. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἡ ἀποκάμψις τῶν τιμῶν εἶναι ἀναγκαία καὶ ὑγιῆς συνέπεια. Ὅταν αὕτη ἐκδηλωθῇ, ἐνδείκνυται ἡ ὑποβήθησις τῆς εἰς τὰς ἠλαττωμένας τιμὰς διαθέσεως τῶν ἀγαθῶν, ἐνισχυμένης ἀπ' εὐθείας τῆς καταναλωτικῆς ζήτησεως διὰ τῆς ἐπιταχύνσεως τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ἢ καὶ δι' ἄλλων μεθόδων. Ἡ ποιοτικὴ διαμόρφωσις τῶν πιστώσεων δέον νὰ συγκεντρωθῇ τὴν αὐξοῦσαν προσοχὴν μας καθ' ὃν χρόνον αἱ γενικαὶ ἐξελίξεις ὀδηγοῦν πρὸς τὴν βαθμιαίαν χαλάρωσιν τῶν ποσοτικῶν κατὰ παραγωγικοὺς κλάδους περιορισμῶν. Ὁ ποιοτικὸς ἔλεγχος θὰ πρέπει νὰ συνίσταται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἐπιλογὴν ἐπὶ τῇ βάσει γενικωτέρων κριτηρίων τῶν πιστοδοτουμένων περιπτώσεων καὶ ἐπιχειρήσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐν γένει συστηματικὴν καθιέρωσιν ὑγιῶν πιστωτικῶν καὶ τραπεζικῶν συνηθειῶν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς βασικὰς καὶ συνήθεις κατηγορίας τραπεζικῶν ἐργασιῶν, αἱ Τραπεζαὶ πρέπει νὰ ἀναπτύξουν πρωτοβουλίας καὶ δραστηριότητα πρὸς δημοουργικὰς ἐργασίας, ὅπου ἡ φύσις καὶ ἡ ἀποδοτικότης τῆς ἐκάστοτε ὑπὸ κρίσιν ἐξεταζομένης περιπτώσεως θὰ ἀποτελέσῃ τὴν κυριώτερον ἀσφάλειαν τῆς ἐμπροθέσμου καὶ κανονικῆς ἐπιστροφῆς τῶν πιστώσεων. Ποιοτικὴ ἐπιλογή τῶν ἀσφάλειαν τῆς ἐμπροθέσμου καὶ κανονικῆς ἐπιστροφῆς τῶν πιστώσεων, Ποιοτικὴ ἐπιλογή εἶναι ἀναγκαία καὶ μεταξὺ τῶν ἐπιχειρήσεων. Αἱ δυνατότητες ἐξελίξεως ἐκάστης βιομηχανίας, ἢ ἀναπτυσσομένης δραστηριότητος καὶ πρωτοβουλία καὶ τὸ πνεῦμα προσδοῦν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις πρέπει νὰ ἔχουν βαρύνουσαν σημασίαν. Αἱ τελευταῖαι διεθνῶς ἐκδηλωθεῖσαι τάσεις δημοουργίας

μεγαλυτέρων επιχειρηματικῶν μονάδων ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ δυνατότητα ἐξασφάλισης ἠδυσμένων τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν πλεονεκτημάτων εἰς τὰς μεγαλυτέρας ἐπιχειρήσεις ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μικράς. Ἀνάλογοι ἐξελίξεις ὑπαγορεύονται ἴσως καὶ εἰς τὴν χώραν μας καὶ ἐνδεκτικῶς πιστωτικῶς καὶ ἐμπορικῶς ἀντιπροσώπων. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτῶν μικραὶ ἀλλὰ δυναμικαὶ καὶ προοδευτικαὶ ἐπιχειρήσεις εἶναι ἄξια διακριτικῆς πιστωτικῆς μεταχειρίσεως διὰ τὰ ἀνδρωθῆναι καὶ ἀναπτῆναι, ἐνῶ ἀντιθέτως, ἐπιβάλλεται ἀσθηρότης πρὸς τὰς μεγάλας, ἀλλὰ ἀντικοινωνικὰς καὶ ἀπληροθυμίας. Παράλληλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, θὰ συνεχισθῇ καὶ θὰ τονωθῇ ἡ προνομιακὴ ἐνίσχυσις τῆς βιοτεχνίας, ἰδίως πρὸς ἐξασφάλισιν μιᾶς ὑγιοῦς προσαρμογῆς τῆς πρὸς τὰς νέας ὑπὸ διαμόρφωσιν παραγωγικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐξελίξεις. Ἡ βιοτεχνία εἶναι ἄξια ὑποστηρίξεως καὶ διότι εἰς αὐτὴν εὐρίσκουσαν παραγωγικὴν διέξοδον χιλιάδες νέων προσώπων, τὰ ὅποια ἄλλως θὰ παρέμεναν ἄνευ ἀπασχολήσεως.

Ὁ ποιοτικὸς ἔλεγχος ἐπιβάλλει ἐπίσης τὴν γενικωτέραν καὶ ουστηματικὴν ἐξυγίανσιν τῶν πιστωτικῶν συνηθειῶν. Λέον τὰ ὑπάρχει ἐλλεικρία εἰς τὰς πιστωτικὰς σχέσεις, κυρίως ἀναζητήσις καὶ ἀκριβὴς γνῶσις τοῦ ἀληθοῦς σκοποῦ διὰ τὸν ὅποιον προορίζεται μία πίστωσις καὶ ἀντίστοιχος καθορισμὸς τῶν χρονικῶν καὶ λοιπῶν ὄρων τῆς χρηματοδοτήσεως. Ἡ περίπτωση τῆς παροχῆς βραχυπρόθεσμον χρηρηγήσεων διὰ μακροπρόθεσμοις σκοποῦς ἀποτελεῖ τὸ σῆμα παραδείγμα ἀνωμαλοῦ πιστωτικῆς σχέσεως. Ἀλλὰ καὶ γενικωτέρον μεταξὺ τοῦ τραπεζίτου καὶ τῆς χρηματοδοτουμένης ἐπιχειρήσεως δέον τὰ δημιουργηθῆναι σχέσις ἐμπιστοσύνης. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐνημερότητα καὶ ἱκανότητα καθοδηγήσεως ἐπὶ τῶν πιστωτικῶν θεμάτων, αἱ Τράπεζαι διαθέτουσαν καὶ μέσα ἐλέγχου καὶ ἐπιβολῆς, ὥστε τὰ δύναται τὰ καταστήσουν τὰς πιστωτικὰς ὑποδείξεις τῶν ἀποτελεσματικὰς. Αἱ κυριώτεροι ἄρχοι τῶν ὁποίων ἢ κατανήσις καὶ ἢ μετ' ἀσθηρότητος ἐφαρμογῆ ἰδιαίτερος ἐπιβάλλεται εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

Π ὀ ῶ τ ο ν, εἰς τὰς χρηματοδοτουμένας ἐργασίας πρέπει τὰ ὑπάρχει ἐπαρκὴς καὶ ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ συμμετοχὴ ἐπιχειρηματικῶν κεφαλαίων. Ἡ αὐθόουσα παραγωγικὴ κινητοποίησις τῶν ἰδιωτικῶν διαθέσιμων εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας. Δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἀπασχολήσις πολυτίμων πιστωτικῶν μέσων ὑπὸ ἐπιχειρηματικῶν οἱ ὅποιοι, ἐνῶ διαθέτουσαν μεγάλα περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀποφεύγουσαν τὰ συνέφερον εἰς τὸ ἐπιχειρηματικόν των κεφάλαιον.

Δ ε ὑ τ ε ρ ο ν, αἱ ἐλλείψεις κέρδους ἀλλὰ καὶ οἱ κίνδυνοι ζημιῶν ἀνήκουσαν εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας. Ἡ νοσοτροπία ἰδιοποιήσεως τῶν κερδῶν ἀλλὰ κοινωνικοποιήσεως τῶν ζημιῶν πρέπει ὀριστικῶς τὰ ἐκλείψη.

Τ ρ ἰ τ ο ν, ἐκ τῆς φύσεως τῆς χρηματοδοτουμένης ἐργασίας δέον τὰ ἐξασφαλίζεται ἡ κανονικὴ ἐξυπλήρησις καὶ ἡ ἐπιστροφή τοῦ δανείου. Αἱ προθεσμιαὶ ἐξοφλήσεως πρέπει τὰ εἶναι πραγματικαὶ καὶ ἐλικρινεῖς. Τοῦτο δὲν σημαίνει ἀκαμψίαν εἰς τὴν ἐκτίμησιν ἀληθοῦς ἐκτάκτων περιπτώσεων, ἀλλὰ σημαίνει τὴν κατῶστησιν τῆς γενικῆς προσδοκίας καὶ ἀνοχῆς καθυστερήσεων καὶ παρατάσεων.

Τ ἔ τ α ρ ο ν, ἡ χρηματοδότησις ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιχειρημάτων κοινωνικοῦ περιχομένου ἐπιχειρήσεων οὐσιαστικῶς καταδικασμένων οὐδένα κατ' οὐσίαν ὠφελεῖ. Τὰ αἰτούμενα κεφάλαια εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς διατιθέμενα εἰς ἄλλους σκοποὺς δύναται τὰ κινῆσαι τὰ ἐξασφαλίσουσαν μονιμοτέραν ὠφέλειαν εἰς τὴν ἐνισχυομένην περιοχὴν.

Π ἔ μ π τ ο ν, ἡ ἄμμος ἢ ἔμμος πιστωτικὴ ἐνίσχυσις πρὸς διατήρησιν ἀποθεμάτων μεγαλυτέρων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐξ ἐποχικῶν λόγων δέον τὰ ἀποφεύγεται, διότι εἶναι ἐπιβλαβὴς διὰ τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπὶ μέρους ἐπιχειρήσεις.

Ἡ τήρησις τῶν ἀρχῶν αὐτῶν εἰς τὸ μέλλον θέτει ἀκέραιον τὸ πρόβλημα καὶ τὴν ἀνάγκην ἐκκαθαρίσεως τοῦ παρελθόντος. Ἡ ἀνωμαλία ἐκ τῶν ἐν καθυστερήσει τραπεζικῶν πιστώσεων πρέπει τὰ ἐκλείψη καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται τὰ ἀναζητηθῆναι καὶ ἐφαρμοσθῆναι μετ' ἀποφασιστικότητος λύσεις πραγματικαί.

Ἡ βνήσις καὶ ἀποτελεσματικὴ λειτουργία τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ἀπαιτεῖ τὴν ουστηματικὴν ἄσκησιν αὐτῆς μὲ κριτήρια καὶ μεθόδους ἀναποκρινόμενας πρὸς μίαν ἀναπτυσσομένην γεωργίαν καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς προσόδου τῆς χώρας. Πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν καταβάλλεται προσπάθεια, διὰ μίαν ἀναμόρφωσιν τῶν σχέσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς μετὰ τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων. Ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτῶν θὰ δυνηθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ στήριξιν μίαν πολιτικὴν ουστηματικῆς ὀργανώσεως τῆς μεσοπρόθεσμου πίστεως. Ἰδιαίτερας δὲ σημασίας ἀποστολὴ πρὸς τὴν ὁποίαν δέον τὰ στραφῶν ἢ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ

αί Συνεταιριστικά Ὑργανώσεις εἶναι ἡ βαθμιαία κινητοποίησις καὶ συγκέντρωσις τῶν μικροαποταμιεύσεων τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ πιστωτικὴ ἀναδιοργάνωσις τῆς χώρας ἐπιβάλλει τὴν ἀναβίωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἀγορᾶς κεφαλαίου καὶ τὴν συστηματικοποίησιν τῆς ἀγορᾶς χρήματος. Αἱ τράπεζαι ἔχουν κατὰ κανόνα τὴν ἀποστολὴν ἐξυπηρετήσεως τῶν βραχυπροθέσμων πιστωτικῶν ἀναγκῶν. Αἱ ἀνάγκαι εἰς μονιμώτερα κεφάλαια δέον νὰ καλύπτονται εἴτε ἀπὸ ἐπιχειρηματικῶν κεφάλαιον, εἴτε ἀπὸ γνησίως μακροπρόθεσμον δανεισμόν. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡ συστηματικὴ ὀργάνωσις τῆς βιομηχανικῆς πίστεως μὲ τὴν στετὴν συνεργασίαν τῆς Διεθνoῦς Τραπεζῆς, πρὸς συγκέντρωσιν κεφαλαίων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ μακροπρόθεσμα βιομηχανικὰ δάνεια. Ἡ συστηματικὴ ἀσκησις τῆς βιομηχανικῆς πίστεως δέον νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐφαρμογὴν ἐνὸς βιομηχανικοῦ προγράμματος καὶ μὲ τὴν δημιουργίαν ἐνὸς ἑνιοῦς καὶ συγχρονισμένου βιομηχανικοῦ πνεύματος. Ἡ βάσις διὰ τὴν ἀναβίωσιν τῆς ἀγορᾶς κεφαλαίου εἶναι βεβαίως ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν σταθερότητα τῆς οἰκονομίας καὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων. Αἱ γενικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν δημιουργίαν τοιαύτης ἐμπιστοσύνης ἔχουν ἤδη πραγματοποιηθῆ. Ἐπιβάλλεται ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἡ εἰδικωτέρα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀξιοποίησις τῆς τοιαύτης ἐμπιστοσύνης, καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν θὰ εἶναι γόνιμος καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ Κράτους, τῶν Τραπεζῶν, τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ τῶν μεγαλυτέρας πιστωτικῆς ἐπιφανείας ἐπιχειρήσεων. Διαθέσιμα προθεσμιακῆς φύσεως τῶν Τραπεζῶν δύνανται καὶ πρέπει ἐντὸς ὁρισμένων ὁρίων νὰ διοχετεύονται πρὸς μακροτέρας διαρκείας ἐπενδύσεις, εἴτε μονιμώτερον εἴτε μέχρις ἀντήσεως τῶν ἀπαιτουμένων κεφαλαίων, διὰ τῆς ἐκδόσεως χρηματιστηριακῶν τίτλων ἐκ μέρους τῆς χρηματοδοτουμένης ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὰς μεσολαβητικὰς αὐτὰς δραστηριότητας διανοίγεται ἐκ νέου πεδῖον δημιουργικῆς δράσεως εἰς τὰς Τραπεζάς, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ σοβαρῶν χρηματιστηριακῶν οἴκων. Εἰς ταῦτα ἀποφασιστικὴ θὰ εἶναι ἡ συνεργασία μετὰ ἐξειδικευμένων τραπεζικῶν ὀργάνων καὶ ἰδίως ἡ συστηματικὴ ὀργάνωσις τῆς βιομηχανικῆς πίστεως.

Σημασίαν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πίστεως θὰ ἔχη βεβαίως καὶ ἡ ἐκκαθάρισις τῶν προπολεμικῶν ὀφειλῶν. Ἡ ρύθμισις τοῦ δημοσίου χρόνου ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν εἰλικρινῆ πρόθεσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Αἱ βασικαὶ σκέψεις ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος ἀνεκοινώθησαν κατὰ καιροῦς ἀπὸ τοὺς κρατικοὺς ὑπευθύνους. Εἰδικώτερον, ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν δημόσιον χρέος, ἐπιβάλλεται ὅπως ὁ ἐπιτευχθησόμενος διακανονισμὸς εἶναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ μόνιμον ρυθμισμόν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν δημοσιονομικῶν καὶ συναλλαγματικῶν μας δυσχερειῶν καὶ τοῦ ἐπείγοντος τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως. Αἱ ἀπόψεις αὐταὶ δέον μετὰ προσοχῆς νὰ σταθμισθοῦν ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς πλευρᾶς, ἀλλὰ καὶ νὰ κατανοηθοῦν ἐκ μέρους τῶν κομιστῶν τῶν προπολεμικῶν ἐξωτερικῶν μας δανείων διὰ τὰ ἐξαοφλισθῆ, πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων, μία μόνιμος ρύθμισις.

Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πίστεως, ἰδιαίτερον σπουδαιότητα ἔχει ἡ εὐρύτερα ἐφαρμογὴ μεθόδων συστηματικοῦ λογιστικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, καθὼς καὶ ἡ καθιέρωσις μιᾶς συνειδητῆς πολιτικῆς διανομῆς μερισμάτων, πρὸς ἰσῶσιν καὶ ὑποκίνησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν παλαιῶν ἢ νέων μετόχων. Αἱ κυβερνητικαὶ προσπάθειαι διὰ τὴν εἰσαγωγήν ἐνδιαφέροντος τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν καὶ τὴν τροποποίησιν τῆς νομοθεσίας περὶ ἀνωνύμων ἐταιρησίων, μὲ ἰδιαίτερον προσοχὴν εἰς τὴν προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τῆς μειοψηφίας, ἀποβλέπουσιν ἐν μέρει εἰς τὰ ἀνωτέρω. Τοιοῦτον εἶδος ἐξελίξεως εἶναι ἀπαραίτητοι, ἐὰν θέλωμεν νὰ οἰκοδομῶμεν ἀσφαλῶς τὴν ἐκβιομηχάνισιν καὶ γενικωτέραν οἰκονομικὴν μας ἀνάπτυξιν. Δύνανται ὁμῶς νὰ διαμορφωθοῦν βραδέως καὶ ἀπαιτεῖται, ἐν ἐπιγνώσει τῶν δυσχερειῶν, συνεχῆς προσπάθεια καὶ ἐπιμονή. Δυνάμεθα νὰ ἀποβλέπωμεν μὲ αἰσιοδοσίαν εἰς τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας. Ἀρκεῖ νὰ διαμορφώσωμεν κοινὴν ἐθνικὴν συνείδησιν εἰς τὰς ἐπιδιώξεις μας διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Πρὸς οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Πρὸς οἰκονομικῆς σταθερότητος καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως θὰ πρέπει νὰ εὐρουν τὴν ὑποστήριξιν ὀλοκλήρου τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ κόσμου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ δημιουργήσωμεν τὸ κλίμα οἰκονομικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐμπιστοσύνης, μέσα εἰς τὸ ὅποιον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ μεγαλύτερα δυνατὰ ἀποτελέσματα.